

стандартів мають ґрунтуватись на принципі субсидіарності і таким чином забезпечити наближення системи влади в Україні до європейських стандартів.

Суть розмежування повноваження між адміністративними рівнями управління за принципом субсидіарності полягає у тому, що механізм управління суспільством має будуватися «знизу вгору». Усі питання, які можуть ефективно вирішуватися на місцях, повинні перебувати в компетенції муніципальних органів як найближчих до населення. Лише у разі неспроможності громади ефективно урядувати самотужки, вирішення відповідних проблемних питань має передаватися в компетенцію вищих рівнів влади.

Тож, аби реформування відбувалося відповідно до вимог та нагальних потреб суспільства, необхідно, насамперед, внести зміни до Конституції, прийняти низку важливих законів. Зокрема: «Про засади адміністративно-територіального устрою України», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Щодо державного нагляду за законністю рішень органів місцевого самоврядування» і такі інші. Саме вони покликані оптимізувати стосунки між владою і народом та мали б регламентувати повноваження органів державної влади й органів місцевого самоврядування з питань адміністративно-територіального устрою, порядку утворення, ліквідації, встановлення і зміни меж адміністративних одиниць та населених пунктів, які забезпечили б активну участь громадян у прийнятті рішень, визначали б цивілізовані інструменти впливу на владу та ефективні механізми розбудови громадянського суспільства.

Список використаних джерел

1. Токвиль А. Старий порядок и революция. URL: <http://pavroz.ru/files/tokvilstaryiyuporiadok.pdf> (дата звернення 16.02.2021).
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text> (дата звернення 19.02.2021).
3. Вебер М. Свобода і примус у правових спільнотах. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbs04.htm> (дата звернення 17.02.2021).

Конопля Я. Ю., здобувач вищої освіти
ступеня доктора філософії 1 року навчання
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА КИЇВСЬКОЇ РУСІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУЧАСНУ УКРАЇНСЬКУ ФІЛОСОФІЮ

Київська Русь – це не просто праукраїнська історія, а й місце і час, де відбувались значущі події, які сприяли розвитку української державності. Одним із таких вимірів в цій локації є становлення філософської думки, що позитивно-стимулююче вплинуло на розвиток вітчизняної філософії загалом і ХХІ століття зокрема. Точно визначити час виникнення філософської думки часів Київської Русі практично неможливо, проте одним з переломних моментів у цьому процесі було запровадження християнства в Київській Русі у 988 році, що здійснило значний вплив на весь подальший розвиток країни.

Варто зазначити, що християнство спочатку було відоме лише вузькому колу людей, а основна частина населення Русі продовжувала вірування у традиційних язичницьких богів – Перуна, Стрибога тощо. Проте, на той час основним завданням філософських просвітників було роз'яснення основ теології і, закономірно, філософії. Відповідно після впровадження християнства на теренах Київської Русі відбувся фактично культурний обмін з країнами Візантійської імперії й активне розповсюдження філософії античного світу.

Також важливим етапом впровадження філософських ідей у Київській Русі була писемність, яка на думку більшості дослідників, виникає відразу після утворення слов'янської азбуки Кирилом та Мефодієм, тобто з початку X століття. Окрім цього, важливою частиною розвитку філософії у Київській Русі було формування літературно-писемної мови, а саме масовий перепис та переклад книг.

Розвиток філософської думки у Київській Русі також знайшло своє відображення у літописах та творах церковного характеру, проповідях та повчаннях.

Основними (просвітницькими та повчальними за характером) творами та пам'ятками філософської думки часів Київської Русі стали: «Слово про закон і благодать», де мова йде про історію Київської держави, настанови про віру та любов; «Повість минулих літ», яка є однією з найвизначніших філософських творів, тут з'явилися терміни автором «філософ» та «філософствувати»; «Слово о полку Ігоревім» яке є не тільки пам'яткою літератури, але і джерелом філософської культури та філософської думки; «Повчання» Володимира Мономаха, твір, у якому висвітлено не тільки ідеї краси та гармонії світогляду, а й настанови дітям, тощо.

Головними проблемами, які потребували нагального вирішення мислителями Київської Русі були: стабілізація суспільного життя, подолання міжусобиць, а також намагання дати переконливі відповіді на питання: що таке філософія? Яке її соціальне призначення? Звідки походить Русь? Пошук відповідей на них й відтворювала сутність філософської думки часів Київської Русі, основною особливістю якої була відсутність чіткого розмежування між представниками різних галузей духовної діяльності людей. Кожен твір того часу був як пам'яткою історії, так і мистецтва й філософії.

Окрім цього, для філософського вчення того часу була характерна різноманітність підходів до вирішення тих чи інших проблем людського буття. Варто зазначити, що розвиток філософських знань відбувався під егідою церкви та християнського віровчення. Розгляд всіх проблем здійснювався мислителями та громадськими діячами через призму боротьби добра і зла, а центральною, на нашу думку, проблемою філософії Київської Русі було створення уявлень про людську цивілізацію.

На початку XXI століття людство ступило на поріг кардинальних змін: з'явилися численні інформаційні технології, принципово нові засоби комунікації, відповідно виникло багато нових питань у плюралістичній царині філософських вчень та їх теоретико-практичної адаптації до таких змін. Перед кожною людиною постали проблеми вибору щодо подальшого розвитку а також щодо певних орієнтирів на майбутнє, у формуванні яких і відіграє важливу роль соціогуманітарна наука та багаточисельні філософські концепції.

На сучасному відповідальному етапі становлення України як держави важливим питанням є не тільки розробка світоглядних орієнтирів, а й вирішення науково-методологічних проблем суспільства загалом та особистості зокрема. Проте, основи філософської думки часів Київської Русі є і залишаються саме тими основоположними орієнтирами, які формують вектор поступу сучасної філософії до європейських цивілізаційних цінностей.

Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що саме філософські вчення X-XII століть часів Київської Русі сформували підмурівки щодо незнищеного прагнення українців до

незалежності та добробуту на своїй території, а також спричинили суттєвий вплив на тогочасну культуру Візантії зокрема та античний і середньовічний культурно-антропологічні простори загалом.

Основними досягненнями давньоруської філософської традиції можна вважати впровадження писемності, виникнення основних понять та категорій, повага до освіченості та поширення грамотності широких верств населення через школи та монастирі. Тим самим пояснюється досить швидко на теренах Київської Русі поява широкого кола світських та релігійних діячів, які спрямовували свої інтелектуальні та духовні зусилля на розбудову демократичного суспільства.

Тож, філософська думка часів Київської Русі виявила вплив не тільки на тогочасні державотворчі процеси, але й постійно стимулює до соціального та особистого розвитку, спонукає мислячу громадськість і народ до самостійності, що є надзвичайно актуальним для сучасної української філософії, яка зосереджена на програмі цивілізаційного вибору України та пошуку ефективних шляхів її розбудови.

Список використаних джерел

1. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій. Київ: Наукова думка, 2009. URL: <http://thales2002.narod.ru/horzsm.html> (дата звернення 15.03.2021).
2. Огородник І. В. Філософська думка східних слов'ян: Бібліографічний словник. Київ: Парламентське вид-во, 2009. С. 10-50.
3. Проблема сенсу життя людини в українській середньовічній філософії: Моногр. / І. Жеребило. Київ: Нац. банк України, Львів: Львів. банк. ін-т, 2004. 223 с.
4. Філософські ідеї в культурі Київської Русі: Збірник наукових праць. 2011. Вип. 4. 142 с.
5. Ярошовець В. І., Бичко І. В., Бугров В. А. Історія філософії: Підручник. Київ: Вид-во ПАРАПАН, 2002. С. 110-135.

Куц Є. В., здобувач вищої освіти
ступеня доктора філософії 1 року навчання
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПЛАНОВАНЕ ЗАСТАРІВАННЯ ЯК ОСНОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Плановане застарівання описує стратегію, коли поточна версія продукту стане застарілою або некорисною протягом відомого періоду часу. Цей крок гарантує, що споживачі будуть звертатися за заміною в майбутньому, таким чином, посилюючи попит.

Сучасна модель споживчої поведінки характеризується надмірним споживанням, яке суттєво перевищує базові потреби людини і називається надспоживанням, або споживацтвом. Саме тому сучасне суспільство більшість філософів та вчених-соціологів характеризують як суспільство споживацтва, яке формує певні поведінкові настанови, а саме: витратити кошти на речі, які можливо ніколи не будуть використані, не бережливе ставлення до речей, які можна купити у будь-який час і в будь-якій кількості, навіть не виходячи з дому, купівля нових речей, коли старі ще не вичерпали свого ресурсу використання тощо [1].